

EXTRA!

NAUJIENOS

EXTRA!

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

PIRMAS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS AMERIKOJE

Vol. I

KAINA, 2c.

Chicago, Ill., Ketvergas, Rugpjūčio-August 27, 1914.

PRICE, 2c.

No. 46

Entered as Second-Class Matter March 7, 1914, at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

VOKIEČIAI VEJA FRANCUZUS

Rusai muša Vokiečius; Paėme Tilžę

Caro armija eina prie Danzigo

Vokiečiai bėga nuo Rusų

Rusai sumušti prie Krasniko.

RUSŲ PERGALES.

LONDONAS, Aug. 27. — Ry-
tinėje Prūsijoje rusų armija vis
eina pirmyn.

Šiandien išryto atėjo žinia,
kad rusų pulkai užėmė vokie-
čių miestą Marienburgą, 27 my-
lios į pietus ir rytus nuo Dan-
zigo. Nėra belgi šitos žinios
patvirtintos.

Prūsų Lietuvoje rusai užėmė
Tilžės miestą.

Jeigu tiesa, kad rusai paėmė
Marienburgą, tai jiems iš čia
lieka tik 250 mylių iki Berli-
nui.

Vokiečiai nuolat traukiasi
prieš didesnę rusų spėką. Ry-
tinėje Prūsijoje jie buvo priver-
ti apiešti dvi apsigynimo lini-
jas. Iki Vislos upės prieš ru-
sus lieka dar viena Osterode li-
nija. Nežinia, ar vokiečiai
rengiasi ir šitą šitą liniją ginti.

Rusų armija išsiskėtus nuo
Lietuvos iki Galicijos Austrijoje.
Lietuvos armija yra dešinysis
sparnas, Lenkijos armija —
centras, o armija, kuri eina ant
Austrijos, yra kairysis sparnas.
Rusų ėjimas ant vokiečių pana-
šus yra į vokiečių ėjimą ant
francuzų.

Iš Peterburgo praneša, kad
rusų centras didelę spėką, bet
patyloms, eina ant Poznanės.

Rusams reikia skaityties su
austrais iš pietų pusės. Pra-
nešta, kad austrų didelė armija
eina į šiaurę pagal Vislos upės.

Laikraščio "Daily News" ko-
respondentas iš Peterburgo te-
legramoje sako, kad rusai, pra-
nešdami apie savo pergalę, vi-
sai neperdeda, o greičiau su-
mažina pergalės vertę. Vokie-
čiai, sako, bėge prieš rusus
betvarkėje ant Osterode linkui.
Rusų kareiviai, sako, nesibijo
vokiečių ir skaito juos menkes-
niais už japonus, nes jie bijo
stikų.

Spėjama, kad Prūsų Lietuvo-
je vokiečiai po mušio prie
Gumbinės visą savo spėką su-
traukė prie Karaliaučiaus.

Apginklas pozicijas upės An-
gerab vokiečiai apėjo be mu-
šio.

Už Angerab ant kelių pilna
kartučių, kulkų ir šiaip visokios
amunicijos, kurią vokiečiai iš-
metė bėgdami nuo rusų.

Išiaurę nuo Neidenburgo ne-
dėlio ir penkėdėlyje buvo smar-
kus mušis, kuriame rusai vėl
liko pergalėtojai. Rusams
reikėjo paimti apginklas po-
zicijas, kuriose buvo surinktas
visas dvidešimtas armijos
korpusas. Apie apkasus buvo
apvesta dratų ir pridaryta už-
slėptų duobių, per kurias ru-
sams reikėjo pereiti. Rusai
belgi prisiartinę prie pozicijų ir
paėmė ją "ant tikų." Vokie-
čiai iš čia pabėgo prie Osterode
palikę daugelį arimų, mašini-
nių arimų, vežimų ir belais-
vių.

Vilniaus rusų armija veja
prieš savim vokiečius prie Dan-
zigo. Klausimas tik kaip il-
gai rusams reiks užtrukti prie
Vislos upės, kur vokiečiai turi
labai tvirtas pozicijas.

PETERBURGAS, per Londo-
ną, Aug. 27. — Laikraštis "No-
voje Vremia" aprašo mušį prie
Gumbinės. Sako, kad tai bu-
sias atmintinas istorijoje mušis.
Rusų kavalerija labiausiai jame
atsižymėjus. Vienas rusų ka-
valerijos eskadronas buvęs vi-
sas išžudytas. Vienok kiti es-
kadronai nenusigando ir puolė
prieš vokiečių arimas, kurios
saudė iš kaimelio prie Gumbi-
nės. Vokiečiai buvo sumušti
ir pasileido bėgti.

AUSTRAI SUMUŠĘ RUSUS.

BERLINAS, Aug. 26. (bevie-
liu telegrafu). — Iš Vienos
pranešta, kad austrai laimėjo
didelį mušį. Rusijos Lenkijoje
prie Krasniko. Mušis tęsėsi
išties dvi dienas ir vakar pasi-
baigė tuo, kad austrai galutinai
sumušė rusus. Rusų spėkos
atmuštos ant 42 mylių ilgio li-
nijos ir rusai dabar bėga be-
tvarkėje ant Lublino, kurs ran-
dasi už 28 mylių nuo Krasniko.

MANCHESTER, Mass., Aug.
26. — Iš Austrijos bevielio te-
legrafu Austrijos ambasadoriui
pranešta, kad austrų pulkai jau
jungiasi su vokiečių pulkais
ant Vislos upės. — Mušyje prie
Krasniko austrai nuo rusų atė-
mė 20 arimų, 7 mašines ar-
motas, tris vėliavas ir suėmė
300 nelaisvėn.

Badas pas Europos duris.

Vokiečiai jau paėmė Lille miesta

LONDONAS, Aug. 27. — Ži-
nios apie tai, kad vokiečiai at-
metė kairįjį susivienijusiųjų
prieš sparną ir paėmė apgink-
luotą miestą Lille, 120 mylių
nuo Paryžiaus, buvo šiandien
didžiausis smugis Anglijai, ko-
kį ji turėjo nuo pradžios karės.
Kartu su ta žinia pranešama,
kad Francijos sostinė rengiasi
sutikti vokiečių apgulimą.

Telegramos iš Ostende sako,
kad francuzai atidare vokie-
čiams Lille be pasipriešinimo.

LONDON, Aug. 27. — Čia
pranešama, kad penkėdėlyje bu-
vę nutarta neginti miesto Lil-
le ir utarnike francuzų kareiv-
iai pasitraukė iš jo.

(Lille yra svarbus strategi-
škas punktas. Vokiečiams pa-
ėjusiems jį, atsidaro kelias
prie anglų kanalo per departa-
mentą Pas-de-Calais; tuo budu
jie gali neduoti susivienyti nau-
joms anglų spėkoms su fran-
cuzų armija.)

PAIMTI VISI NAMURO FORTAI

NEW YORK, Aug. 27. — Be-
vielė telegrama gauta šiandien
iš Berli-
no sako:
"Visi Namuro fortai puolė.
Longwy paimtas po atkaklaus
mušio. Francijos spėkos, ku-
rios atakavo vokiečių sostę i-
pėdinio armiją, atmuštos. Vir-
šutinis Elzas palikuosiuos nuo
priešo, išimant vakarinę dalį
nuo Colmaro."

PARYŽIUS, Aug. 27. — Šan-
dien Paryžius pradeda skubiai
rengties prie apgulimo. Ge-
nerolui Gallieni tapo pavesta
vyriausioji Paryžiaus kariuo-
menės ir aplinkinių fortų ko-
manda. Jai stoji į vietą ge-
nerolo Michel, kuris eis prie
fronto.

FERRATA GAL BUS POPIEŽIUS.

RYMAS, Aug. 27. — Kardi-
nalo Ferrata šalininkai sako,
kad jisai turis daugiausia šan-
sų būti išrinktas popiežium. Jo
šansus padidinus ta aplinkybė,
kad stipriausias jo konkurentas
kardinolas, Diomedes Folconio,
viešai atsisakęs nuo kandidatu-
ros.

LONDONAS, Aug. 26. — Pra-
nešta, kad vokiečių žemė Togo-
land Afrikoje pasdavė be sąly-
gų. Francuzai su anglais už-
ims ją ketverge.

CHRISTIANIA, Norvegija,
Aug. 26. — Norvegijos laivai
nebeturi kur plaukioti ir priver-
sti yra stovėti ant vietos Christi-
anijoje. Daugiau kaip 200 lai-
vų stovi Christianijos uoste.

Francuzai pasitraukė toli nuo Belgijos

Socialistai tapo Francijos
ministeriais

Vokiečių lavonų kruvos iki
krutines augščio

VOKIEČIŲ PERGALES FRANCHŲ.

LONDONAS, Aug. 27. — Lon-
donas negavo šianakt jokių ži-
nių apie mušio stovį Francijoje.

Iš trumpo pranešimo, kurį
gavo Francijos ambasadorius
galima spręsti, kad francuzai
su anglais dar toliau turėjo pa-
sitraukti nuo Belgijos rube-
žiaus.

Pranešimas sako, kad fran-
cuzai su anglais gerai laikosi
ant linijos nuo Cambrai iki Le
Cateau. Šitie miestai yra jau
gana toli nuo Belgijos rube-
žiaus. Vakare buvo pranešta,
kad francuzai užpuola vokie-
čius prie Maubeuge'o, Belgijos
parubėžj. Dabar reiktų ma-
nyti, kad tas užpuolimas jiems
nepasisekė, ir jie turėjo bėgti
apie 20 mylių iki Cambrai ir
Cateau.

Le Cateau randasi už 40 mylių
nuo Belgijos rubežiaus. Cam-
brai yra svarbus apginklus mie-
stas Nord departamente už 32
mylių nuo Lille.

Kad nieko nepranešta apie
mušį prie Maubeuge, tas matyt
reiškia, kad francuzai ten buvo
labai sumušti ir gal net atida-
vė vokiečiams Maubeuge'ą.

Nukentėję šiaurėje, francu-
zai užtai, sako, turėjo geresnį
pasisekimą pietuose, prie Lo-
taringijos.

Francuzai buvo užpuolę Lu-
neville miestą, kurį vokiečiai
buvo atėmę nuo francuzų ke-
lios dienos atgal. Francu-
zams, sako, pasisekė miestą at-
siimti.

Ant visos linijos belgi fran-
cuzams reikėjo pasitraukti at-
gal.

Belgijos armija nėsanti visai
uždaryta Antverpene. Ji nu-
vijusi vokiečius nuo Malines i-
ki Valverde i ratmušę nuo vo-
kiečių vieną arimą. Visas
kelias nuo Malines iki Valver-
de esąs nuklotas žmonių ir ar-
klų lavonais.

SOCIALISTAI UŽĖMĘ MINIS- TERIŲ VIETAS FRANCIOJO.

PARYŽIUS, Aug. 27. — Fran-
cijos ministrai vakar rezigna-
vo. Premjeras Viviani pasi-
rinko naujus ministrus. Visi
jie radikalai; tarp jų yra du so-
cialistų partijos vadai: Marcel
Sembat ir Jules Guesde (Ged).
Francijos ministrai dabar
yra šie:

Ministerių tarybos pirminin-
kas, ministeris be portfelio —
Rene Viviani.

Svetimųjų dalykų ministeris —
Theophile Delcasse.

Karės ministeris — Alex. Mi-
llerand.

Vidur. dalykų ministeris —
L. J. Malvy.

Teisių ministeris — A. Briand.
Laivyno ministeris — V. Au-
gagneur.

Finansų ministeris — Alex.
Ribot.

Viešųjų mokyklų ministeris
— Alb. Sarrut.

Viešųjų darbų ministeris —
Marcel Sembat.

Komercijos ministeris — G.
Thomson.

Kolonijų ministeris — G.
Doumergue.

Agrikultūros ministeris — F.
David.

Darbo ministeris — B. Mar-
tin.

Ministeris be portfelio —
Jules Guesde.

Ministerijos permaina buvus
reikalinga tam, kad Francijos
valdžia būtų kuolabiausia pa-
tinkama žmonėms.

∞

LONDONAS, Aug. 27. — Iš
Amsterdamo telegrama prane-
ša: "Belgijos pasiuntinys Ha-
agoj apreiškė, kad Belgijos ku-
nigaikštis Jurgis de Ligne, kurs
pastojo liuosnorių Belgijos ar-
mijon, ir grafas Vanderburch,
trečiojo belgų lanciajų pulko
leitenantas, buvo užmušti mu-
šyje prie Diesto."

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News

Published daily, except Sunday, by Lithuanian News Publishing Company, Inc. Address: Naujienos, 1841 S. Halsted St., Chicago, Ill. Telephone, Canal 1506

Terms of subscription: In Chicago, by carrier, per week 12 cents; by mail, one year \$5.00. Outside Chicago, by mail, one year, \$5.00.

Entered as Second-Class Matter March 7, 1914, at the Postoffice at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

NAUJIENOS

Pirmas Lietuvių Dienraštis Amerikoje. Eina iš Chicago kasdien, išskiriant Nedėlius.

Leidžia Naujienų Bendrovė.

Prenumeratos kaina:

Chicagoje — per išnešiotojus 12 centų savaitėje. Paštu siunčiant, Chicagoje metams 6.00; pusei metų \$3.50.

Kitur, ne Chicagoje, metams .. \$5.00
Pusei metų \$3.00
Dviem mėnesiams \$1.00
Europoje, metams \$7.00

Pavienių dienraščio numerių kaina 2c.

Adresas: Naujienos, 1841 S. Halsted St., Chicago, Ill. Telefonas, Canal 1506.

Redakcijos Straipsniai

JAPONIJA IR SUV. VALSTIJOS.

Japonų užpolimas ant vokiečių provincijos Kiau — Čau padarė nemažą rupestis Suvienytoms Valstijoms. Jos bijo, kad joms neišeitų taip — pat, kaip ir Vokiečiams.

Suvienytosios Valstijos turi Tolimuose Rytuose Filipinų salas, kurios joms yra ypač svarbios tuo, kad jos gali artai Chinijos, su kuria Amerika veda plačią prekybą.

Netekti Filipinų būtų sunkus smugi šios šalies biznieriams, todėl jie verstų valdžią nieku būdu neapsileisti japonais. Pasikėsėjimas japonų ant Suvienytųjų Valstijų kolonijos Tolimuose Rytuose intrauktų jas į karę, kuri joms neatneštų nieko daugiau, kaip tiktaitynolių.

O japonų užpolimas ant Kiau — Čau rodo, kad jie gali tokį pat nemalonumą padaryti ir Amerikai.

Jau nuo daugelio metų japonų politika atkreipta į tai, kad užviešpatavus rytinėje Azijoje.

Ikišiol ji tenai turi visą eilę galingų konkurentų: Angliją, Franciją, Vokietiją ir Suvienytosias Valstijas. Visos tos šalys pasiemė sau po sklypą žemės Chinijos pakraščiuose tuo tikslu, kad panaudojus ją sau.

Chinija, mat yra didelė šalis, priskaitanti į keturis šimtus suviršum milijonų gyventojų. Ir ji yra neišpletojus savo pramonijos. Tūkstančius metų ji gyveno atsiskyrus nuo viso pasaulio. Milžiniškas kapitalizmo augimas kitose šalyse jos beveik nepalietė.

Bet kapitalas galų gale visgi įsiskverbė į chinų žemę. Jisai išmokino chinus vartoti fabrikuose pagamintas prekes, ir jisai ėmė jiems pristatinti jų. Pelnas išto buvo nepaprastai didelis.

Į Chiniją tečiau smelkėsi nemažius už minėtųjų augščiaus šalių kapitalistus japonai. 1894 m. tarp japonų ir chinų kilo karė, kuri pasibaigė japonų laimėjimu. Kad ne kitos valstybės, japonai jau tada būtų pasiglemžę dalį Chinų teritorijos. Užprotestavus prieš

tai Europos valdžioms, japonai turėjo atiduoti Mandžuriją su Port Arturu rusams. 1904 m. japonai del Mandžurijos susipešė su Rusija ir liko pergalėtojai.

Šioje valandoje, kada visa Europa užimta kare, japonams pasitaiko patogi proga išvyti iš Tolimųjų Rytų ir kitus savo konkurentus.

Ataką ant vokiečių ji jau padarė. Labai galimas daiktas, kad sekamoji ataka bus atkreipta prieš Suvienytosias Valstijas, nes tuo tarpu užkabinti Angliją, su kuria japonai yra padarę sutartį, ir Anglijos talkininkę Franciją, japonams nėra jokio išrokavimo.

Tai visi nedaug tetruksta prie to, kad karės audra, kuri siaučia dabar beveik visoje Europoje ir rėdalyje Azijos, pakiltų ir šioje šalyje.

CARAS IR ŽYDAI.

Vienas laikraštis mėgina atsakyti į klausimą, kodėl Rusijos caras staigru pasidarė geras žydams.

Caras visuomet buvo nuožmus žydų persekiotojas. Nuo galvos iki kojų jisai yra apsišakęs nekaltų žydų krauju. Todėl netikėtinas yra daiktas, kad savo manifesto žodžius — „mano numylėtieji žydai“ — jisai pasakė iš tikros širdies.

Laikraštis aiškina dalyką šitaip:

Caro talkininkai yra Francija ir Anglija. O jos negali vesti karės be pinigų. Gi didžiausi pasaulyje piniguočiai yra Rotšildai.

Tie Rotšildai — žydai. Tai gi jie ir pasakė Francijai ir Anglijai: „Mes duosime judviejim pinigų, bet tik tai tada, kada judviejų sėbras caras, kuris nuolat skriaudžia žydus, nusišleis prieš juos.“

Francijai ir Anglijai nepaliko nieko daugiau, kaip tiktaitynolių pildyti Rotšildų ultimatumą ir priversti Rusijos carą pasiklonuoti žydams.

Ir carui nebuvo kitokio išejimo, kaip tiktaitynolių paklausti savo talkininkų ir išleisti manifestą. Nes be Francijos ir Anglijos pagalbos jisai neišstengtų kariauti su vokiečiais.

Pinigų karaliai šioje gadynėje yra galingesni už „Dievo paleptuosius“ „svieto valdonus.“

Skaitytoju Balsai

SUAŽIAVIMO KLAUSIME.

Amerikos lietuvių suvažiavime turi dalyvauti visi lietuviai; be partijų skirtumo.

Aš nenoriu čia to dalyko plačiau darodinėti, nes man rodo, kad jisai yra kiekvienam aiškus.

Pasakysiu tiktaitynolių keletą žodžių apie suvažiavimo laiką. Mano nuomone, skubinties suvažiavimą daryti nėra reikalinga. Dievėlis.

ENGLISH INFANTRY ON WAY TO WAR

Anglijos kareiviai eina į pagelbą Francijai.

Kares žinios

PARYZIUS, Aug. 26 — Karės ministerija dvylika valandų tylėjo. Po to išleido trumpa pranešimą: „Didysis mušis eina nebologai mums.“

Tai reiškia, kad francūzai su angliais atlaiko vokiečių užpuolimą.

Paryžių nudžiugino dar žinia, kad anglai skubiai siunčia daugiau kareivių pagelbon.

Suvienytos francūzų ir anglų armijos ypač stengiasi apginti tas vietas, pro kurias vokiečiams atsidarytų lengvas kelias į Paryžių.

Pranešta, kad tarp Meubengo ir Giveto francūzai su angliais atmušė vokiečių užpuolimą. Skerdynės buvo baisios ir vokiečiai turėjo pasitraukti į Belgiją.

Francūzai vėl buvo pereję prie užpuolimo dešiniame sparne, bet generolas Joffre liepė liauties užpuodinėjus ir laikties apsigynimo, kol vokiečiai nebus atmušti ant visos linijos.

Karės ministeriją praneša, kad francūzų kareivių dvasia nėra nupuolus, vienok visi supranta, kad jų padėjimas yra neapsakomai blogas.

Kokios baisybės dedasi mušyje, negalima nei apsaityti.

Vokiečiai nei valandai nesiliauja ėję ant francūzų, ir kur tik jie eina, ant jų kaip lietum pilia francūzų armotų bombos ir šautuvų kulkos.

Kiek gyvasčių šiame mušyje jau pražudyta, apie tai žinių nėra. Yra belgi pranešimų, kad tose vietose, kur francūzai atmušė vokiečius, kelias francūzams buvo užtvėntas kruvoimis lavonų, siekiančiomis iki krutinės.

Visi stebisi vokiečių kareivių narsumu. Po smarkiausios ugnies jie eina priekin sudarytomis eilėmis. Kaip tik eilės pasidaro kur spraga, vietoj puolusiųjų stoji tuoj gyvieji ir eina toliaus, kol ir tų neužmuša.

Atakose kartu su kareiviais eina ir oficeriai, todėl užmuštųjų vokiečių oficerių nuošimtis yra didelis.

PEKINAS, Chinija, Aug. 26. — Japonų kariuomenė išsodinta iš laivų Šantungo pussalyje. Japonų transporto laivus apsaugojo Anglijos kruizeriai. Šauko, kad iš fortų vokiečiai šaudė į Anglijos laivus ir užmušė dešimtį žmonių.

Vokiečiai išklėjo minomis visą įėją į uostą. Jie taipgi perkėlė fortuose savo didžiasias armotas į kitas vietas, kad japonai iš žemlapių, kuriuos jie turi, negalėtų pasinaudoti.

TOKIO, Japonija, Aug. 26 — Japonai sprendžia, kad Kiaučau turės pasiduoti be kraujo praliejimo. Sako, vokiečių garnizonas, apsuptas iš visų pusių, turės iš bado pasiduoti.

LONDONAS, Aug. 26. — Karės ministerijos žinių biuras šiandien paskelbė:

„Vokiečiai smarkiai užpuolė francūzus ant viso Elzas-Lozaringijos rubežiaus, bet buvo atmušti ant visos linijos su dideliais nuostoliais. Mušis dar vis tebesitęsia.“

LONDONAS, Aug. 26. — Iš Stockholmo pranešta, kad vokiečių ir rusų kariški laivai šaudėsi į vieni kitus ties Finlandijos intaka. Patikrinimo šitos žinios nėra.

LONDONAS, Aug. 26. — Anglijos pulkai užlaiko vokiečius tarp Giveto ir Dinanto. 20,000 kanadiečių eis į karę.

WASHINGTON, D. C., Aug. 26. — Atėjo žinių, kad vokiečių sala Yap ties Amerikos sala Guamu tapo užgrobta. Vienas pranešimas sako, kad japonai tą salą užgrobė, antras pranešimas sako, kad anglai.

LONDONAS, Aug. 26. — Valdžios presos biuras apskelbė šiandien, kad apie Namurą neturi jokių žinių. Exchange telegrama iš Ostende sako, kad Namuro paėmimas nepatvirtintas.

PARYZIUS, Aug. 26. — Oficialiai pranešimai sako, kad anglų ir francūzų kareiviai atėmė kaikiurias pozicijas iš vokiečių Belgijoje.

ANTWERPENAS, Aug. 26. — Belgijos karalienė Elzbieta nesutinka aplėisti Belgijos. Ji dirbą dieną ir naktį Raudonojo Kryžiaus ligonbučiuose.

WASHINGTON, D. C., Aug. 26. — Santykiai taip yra intempti, kad Turkija bile kurią valandą gali būti intraukta į visuotiną karę.

I. S. Turgenev.
Du Turčių.

Kada prie manęs giria Rotšildą, kuris iš didelio savo pelno skyrta tukstančius auklėjimui vaikų, gydymui ligonių, senelių prieglaudai — aš giriu ir gėriuosi.

Bet girdamas ir gėrėdamas aš negaliu ne atsiminti vienos neturtingos ukininkų šeimos, priėmusios našlaitę — giminaitę į savo griunančius namelius.

Paimsim mes Katriutę, — skundžiasi boba: — paskutiniai mūsų skatikai ant jos išeis, — nebus už ką nusipirkti druskos ir pasudinti bulvienės.

— O mes ją... ir nesudintą, — atsakė kaimietis, jos vyras. — Toli Rotchildui iki to kaimiečio!

Žinios ir žinėlės

Philadelphios kriaučiai ketina streikuoti, jeigu nebus išpildyti jų reikalavimai. Kriaučiai reikalauja, kad būtų sutrumpintos valand. pakelta algos, įvesta sanitariski pagerinimai dirbtuvėse ir kad būtų pripažinta jų unija (International Ladies' Garment Workers Union). Užvakar buvo jų mitingas, kuriame nutarta pradėti streiką spalio 1 d.

Vaikų paroda vakar buvo New Jersey valstijos mieste Asbury Park. Daugiau kaip tukstantis ir biėdnų ir bagotų vaikų buvo surinkta; reginys buvo labai gražus.

Pietvakarinėje Amerikos dalyje daugelis vario kasyklų buvo priverstos užsidaryti del karės Europoje.

Del karės kaikiurių Amerikos geležinkelių biznis sumažėjo, bet vidutiniškai visoj Amerikoje tavorų geležinkeliai pervežė dabar tiek pat, kiek ir pereiniais metais tuo pačiu laiku.

Washingtono valstijoj socialistai smarkiai agituoja už aštuonių valandų darbo dieną. Valstijos legislatura turės įvesti aštuonių valandų darbo dienos įstatymą.

Socialistai visur neužmiršta, kad jie šiais metais turi išrinkti bent vieną jeigu ne kelis atstovus į Suv. Valstijų kongresą.

1,500 amerikiečių vakar atvažiavo New Yorkan iš Europos, kur juos buvo užtikus karė.

Ryman vakar atvažiavo 44 kardinolai, kurie dalyvaus naujo popiežiaus rinkimuose.

L. S. S. VII RAJONO PRAKALBŲ MARŠRUTAS.

Kalbės drg. St. Michelsonas, 'Keleivio' redaktorius, — iš So. Boston'o, Mass.

4 sept. Binghampton, N. Y., Rusniokų svet., 25 Crandell st., vakare.

5 sept. Glen Lyon, Pa., Stigmais svet., Main str.; vakare.

6 sept. Scranton, Pa., Auditorium svet., Main Ave.; po pietų.

6 sept. Pittston, Pa. A. Ruko svet., 183 N. Main str.; vakare.

7 sept. Wilkes-Barre, Pa., J. Kuncos svet., 243 E. Market st.; po pietų.

7 sept. Ashley, Pa., A. Manganiello svet., 98 So. Main str.; vakare.

8 sept. Exeter Boro, Pa., M. Griškonio svet., Wyoming ave., vakare.

9 sept. Duryea, Pa., p. Laibienės svet., Main str.; vakare.

10 sept. Luzerne, Pa., F. Stesney svet., 103 Main st.; vakare.

11 sept. Edwardsville, Pa., nt gatvės; vakare.

12 sept. Rhone-Hanover, Pa., A. Vaičiulio svet., Railroad st.; vakare.

13 sept. Plymouth, Pa., Aug. Stravinsko svet., 40 Ferry st.; po pietų.

13 sept. Wilkes-Barre, Pa., F. Kavaliausko svet., 57 Bank str.; vakare.

Po pietų pradžia 2-ą val., o vakarais 7-ą.

L. S. S. VII rajono sus. sekr.

K. Arminas.

Tarp Lietuvišku Biznių

Lietuviams socialistams tankiai primetama, kad jie nesirūpina "lietuviškuoju" bizniu, jį griaua ir tuo daro skriaudą "musų tautai."

Šiandien pirklyba yra neišvengiama, visa dabartinė tvarka paremta ant pirklybos. Ir mums vistiek, kas taja pirklyba užsiima — lietuvius ar kitas. Bet mums rupi, kad darbininkai, dirbantys tose įstaigose nebut skriaudžiami. Su tuo socialistai kovoja, nežiūredami tautybės.

Koks darbininkų padėjimas, kurie dirba pas lietuvių biznierių?

Lietuviai užsiimantys prekyba, dažniausiai yra bemoksliai, nieko arba mažai suprantantys apie pirklybą; taip — pat mažai jie išmano ir apie amatus.

Pas visus amatininkus vartojamas rankų darbas vietoj dabartinio mašinų darbo. Atsilikdami nuo kitų pramonininkų ir amatininkų, kurie vartoja geresnes mašinas, kad išlaikius konkurenciją prieš galingesnę priežą, jie verčia savo darbininkus dirbti ilgas valandas ir mažai apmoka už darbą. Labai retai kur pas lietuvių būtų žiurima į darbo valandas ar būtų geriausias apmokamas darbininkas.

KARCIAMA pirmutinis lietuvių biznis, ir jį daugiausia yra, Chicagoj net po kelis vienas bloke. Darbininkai dirba nuo 5 val. ryto iki 1 val. nakties, su trumpa pertrauka dienai, bet nustatytą valandų nėra, kada karčianninkui patiko — paleido pasislėsti.

VALGOMŲ DAIKTŲ SANKROVOS tai antras po karčiama biznis. Darbininkų padėjimas apgailėtinas. Darbininkai turi dirbti nuo 4—5 val. ryte iki 8—9 vtl. vakare, subatomis iki 10—11 val. nakties. Nedėliomis nuo 6 iki 10 val. ryto. Mokestis sulgų ilgumo darbo valandų labai menka.

Gi unijinėse valgomų daiktų sankrovose darbininkai dirba nuo 6 v. ryto iki 7 val. vakare. Nedėliomis visai uždaryta, taip pat vasaros mėnesiais sankrovos buna uždarytos ketvergais po piet, nuo 12 val.

Bandyta buvo sutrumpinti darbo valandas, bet nieko neišėjo (Kensington, Ill.). Jei kur r buna neva taikomasi prie unijos reikalavimų — sankrovos uždaroma pažymėtu laiku, —tai visuomet darbininkai dar ilgai turi dirbti už uždarytų durų.

SPAUSTUVĖ kadaisia paprasčiausias lietuvių biznis, dabar imas nykti ir užleisti savo vietą ddelėms spaustuvėms. Prie tu spaustuvėlių visuomet buvo pinigų siuntimo ir laivakorėjų pardavimo agentūros, knygnai ir k. Spaustuvės mažos: keletas kastų raidžių, mažas presukas. Darbininkas dirba kol tik buna aldaras ofisas, nes jis ir ofiso biznio užiurėtojas. Patys savininkai bemoksliai ir gal šiaip-taip atlikti tik lietuviškus darbus. Mokestis \$8—\$9 savaitėj. Apie sanitariskumą nėra ko ir kalbėti; jis buna užpakalyj, tamsios, prismirdę, neretai buna drauge spaustuvė, virtuvė ir miegamasis kambarys. Didesnėse spaustuvėse, ypatingai, kur išeina laikraščiai, sąlygos geresnės. Ten dirba paprastai nuo 8 v. ryto iki 6 v. vak. ir subatomis iki

Rusijos, Vokietijos ir Austrijos rubežius.

pietu. Mokestis \$12—\$18.00 savaitėj.

Unijinėse spaustuvėse darbas nuo 8 v. ryte iki 5 val. po piet. Mokestis \$24.00 savaitėj (Chicagoj).

Maž-daug toks pat padėjimas ir kituose lietuvių bizniuose. Mačiau darbininkus tuoj lietuviškoj valgykloj, dirbančius ištisai 24 val., jeigu neskaityti menkų poilsų, kuomet apsisotų valgykloj judėjimas. Prieš tokį nesutvarkytą darbą mes visuomet stovime, o reikalaujamas sutvarkyti darbą visuomet atsiliepia ant biznierių kišenais: todėl iš čia ir išena, kad socialistai "griaua" biznį. O gal-but daugelis tokių biznių turėtų uždaryti, jei jie priversti būtų geriau apmokėti darbininkams ir sutrumpinti darbo valandas.

Pažymėtinas daiktas, kad mažų biznierių darbininkus yra daug sunkiau organizuoti, negu dirbtuvių darbininkus. Mat čia "bosas" gerai žino kiekvieno savo darbininko elgimąsi ir greitai gali nuo darbo pašalinti, pagaliaus daugelis bijosi į akis ką-nors "bosui" pasakyti.

Iš lietuvių pramonės darbininkų susiorganizavo dvi sąskos: krautuvių klerkai (ir tai rodos tik susitvėrė savitarpinės pašelpos dr-ja) ir spaustuvių darbininkai (Liet. Zecerių S-ga Am.). Pradėjus organizuotis spaustuvių darbininkams tarp "bosų" kilo sumišimas, pradėjo alledinėt nekurios darbininkus, bet ir tarp pačių darbininkų nėra vienybės, visi bijosi viens kito, bijosi ir "bosų." Zecerių reikalavimai: 8 val darbo dienas ir \$22.00 mokestis savaitėj.

Reikėtų visems lietuviškų biznierių darbininkams organizuotis, kad iškovojuis sau nors tokias valandas ir mokestis, kokios yra mokamos kitur panašiose vietose. K. B.

Vyriausias anglų kariuomenės komanduojuojas lordas Kitchener sako, kad "tikrai gerai pavalges kareivis gali tinkamai išpildyti savo pareigą." Tas pat, kas apie kareivius reikėtų pasakyti ir apie darbininkus.

I. S. Turgenev.

Korespondentas.

Du draugu sedėjo už stalo ir gėrė arbatą. Netikėtas triukšmas pasidarė ant gatvės. Girdėt gailėstingas dėjavimas, biauirus koliojimas, išsiveržimai piktų juoko.

— Ką nors muša, — pastebėjo viens draugu, pasižūrėjęs per langą.

— Prasikaltėję? Žmogūdj? — paklausė kitas. — Klausyk, kas jis nebutų, negalime leisti neteisės. Eiva, apginsiva ji.

— Kad čia ne žmogūdj muša. — Ne žmogūdj? Tai vagi? Vistiek eiva, atimsim ji nuo minios.

— Ir ne vagi. — Ne vagi? Tai kasierių, geležkelininką, kariškąjį pirkli, rusiškąjį mecenatą, advokatą, geraširdį redaktorių, viešą labdary? Visgi eisim, padėsime jam!

— Ne. Tai muša korespondentą.

— Korespondentą? — Na, žinai ką: išgersiva pirmiau stiklą arbatos.

I. S. Turgenev.

Necessistas Vis Libertas.

(Bereljejas)

Augšta, prakaulė senelė, geležiniu veidu ir nejudamai — kvailu žvilgiu, eina dideliais žingsniais ir sausa, kaip pagaly, ranka stumia prieš save kitą moterį.

Ta moteris didelio ugio, galinga, petinga, Herkuleso raumenimis, maža galvele ant jaučio kaklo — ir akla — savo keiliu, stumia nedidelę, liesą mergaitę.

Tik vienos šios mergaitės reginčios akys: ji spiriasi, atsigeržia atgal, pakelia laibas gražias rankas, jos gyvas veidas reiškia nekantrumą ir drąsą; ji nenori eiti, kur ją stumia... ir visgi turi pasiduoti ir eiti.

Necessitas — Vis — Libertas. Kam patinka — tegul verčia.

NEPAMATOMAS.

Ji: — Jonai, aš niekur negaliu rasti savo maudymos siūlo. Jis: — Pažiūrėk, gal tu jį turi ant savęs.

Chicagos žinios

Valstijos ir miesto valdžia nori įvesti, kad būtų apžiūrimos visos karvės ar neturi jos tuberkuliozijos (džiovos perų).

Koroneris Hoffmanas. pasiuntė prezidentui Wilsonui raportą, kuriame nurodo, kad jeigu Suv. Valstijos tik norės pasirūpinti, tai sekančiais metais nereiks mirti 109,999 žmonėms.

Vaikai turi nelaiptuoti ant elektros liktarnių stulpų. Vakar Martinas Pederkevičius, 13 metų vaikas, 1835 W. 22 st., lipo ant elektros liktarnės stulpo ir sutiko nelaimę. Trenkė jį elektra, suparalizavo vieną šoną, o krisdamas jis dar prasmušė galvą.

W. C. Landis, 511 Wells str., pardavinėjo falšivas insurance popieras. Suareštuotas.

Silvestras Sutori, 4319 S. Paulina str., suėmė policija už užmušimą Antano Rapatzio, 4325 S. Paulina str. Jiedu buvo susiginčiję dėl karės.

Armija kandidatų į visokius urėdus stengiasi patikti balsuotojams, bet ne visa iškarto, o kiekvienas kandidatas pavieniui. Aiškus dalykas, su tokia tvarka visi jie negali laimėti. Socialistų partija nekiša pirmon vieton atskirų žmonių, nes už savo kandidatus ji atsaako, kol tik jie yra socialistai. Žiūrėkite į partiją, o ne vien į žmones. Darbininkų partija yra socialistų partija.

Miesto marketo komisija svarsto apie įvedimą miesto marketo, kur žmonėms maistas būtų pigiausias pardavinėjamas. Tik svarstymas kažinko per daug letai eina. New Yorkas greitesnis už Chicago. Ten jau nuo rugsėjo 1 d. bus atidaryti keturi miesto marketai.

Restoranų darbininkės vis dar tebestreikuoja ir vis tebe-piketuoja. Prie Knabo restoranų mieste tyčiai vaikšto mergaitės užsidėjusios ant krutinės po lentą su užrašu: "Sususų pagalba mes laimėsime." Išrodo kaip kankinės.

Vakar atvažiavo Chicagon du traukiniu ateivių, vienas traukinys iš Kanados, kitas iš New Yorko. Visi ateiviai atvežti iš Rotterdamo. Vaziavę jie juriomis arti mėnesio. Kada išvažiavę, tai karė tik ką buvus apreiškta.

R. McCormickienė iš Chicagos pasiuntė Rusijos Čarienei čekį ant \$1000 pagelbai sužeistiesiems.

Chicagos mokyklų užveizėtoja Ella Flogg Yong galų gale sugrįžo iš Europos ir pasakoja, ką mačiusi kariaujančiose šalyse.

Gyvulių į stock - yardas vėl daugiaus atvežama. Vakar atvežta: 15,000 galvijų, 25,000 kiaulių ir 25,000 avių. Ant marketo kiauliena buvo pigesnė.

Jonas Bučina, 4302 S. Honore str., susibarė už vištas su St. Šaminskiu, 4308 S. Wood str., ir drožė jam su plyta J. Baciną suimtas.

Revizijos taryba nutarė sumažinti karės laikui taksas ant bankų 15 nuošimčių.

Industrialistai Chicagoje nori sutverti groserių darbininkų uniją. Subatoj, Aug. 29, šaukia jų mitingą, 180 W. Washington str.

CHICAGOS DRAUGIJŲ SĄJUNGOS DIREKTORIŲ ATIDAI.

Ch. Dr. jų Sąjungos direktorių susirinkimas įvyks pėtnyčios vakare, rugpjūčio-August 28, 1914, apie 8 val. vakare, Aušros svietainėje, 3149 S. Halsted st. Apkalbėjimui yra daug svarbių reikalų ir būtinai reikalingas. Malonė-kite atsilankyti.

VIII Rajono L. S. S. Extra visų komisijų ir Valdybos susirinkimas bus pėtn., 28 d. rugpjūčio (Aug.) 1914 m. pas V. Shileiką, 1671 Milwaukee ave., 7:30 val. vakare.

VIII raj. L. S. S. Sekr.

Agentai

Dabar Jums puikiausia progą uždirbti didžiausius pinigus užrašant pirmą lietuvių dienraštį "NAUJIENAS." kiekvienas žmuogs nori dabar sužinoti apie karę, apie tai, kas dedasi kiekvieną dieną pasaulyje. Dabar lengva užrašyti "NAUJIENAS" kiekvienuose namuose. Uždarbis geriausias. Nereikia mesti dienos darbą, gali užrašyti vakarais. Vienu vakaru gali daugiau uždirbti, negu visoje savaitėje prie sunakus darbo.

Atsišauk tuojaus. Buk pirmutiniu. Rašyk šiandien, o gausi visas informacijas kaslink agentavimo.

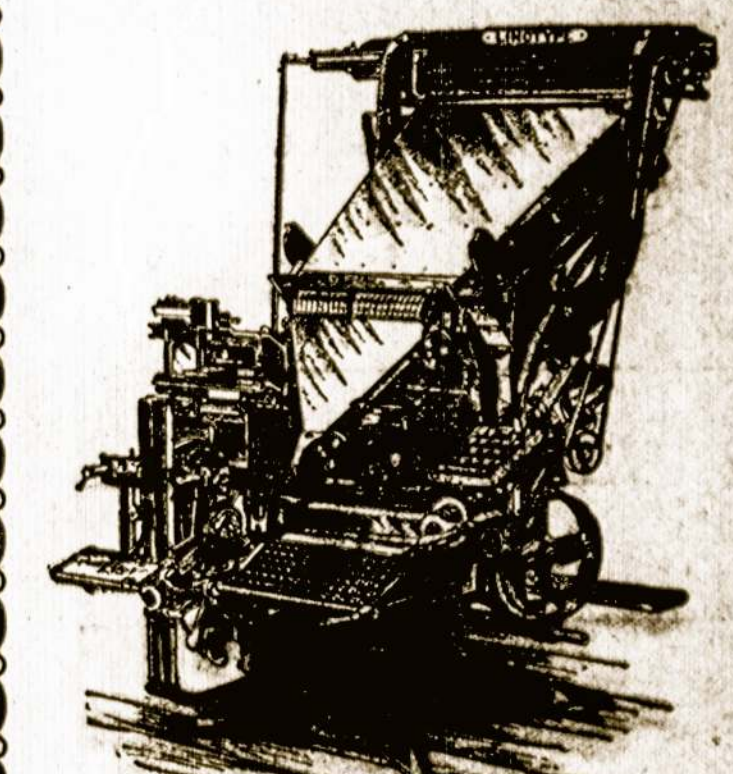
Adresuok: "NAUJIENOS" 1841 So. Halsted st., Chicago, Ill

Dramatiško Ratelio mėsenis susirinkimas įvyks ketv., 27 d. rugpjūčio (Aug.) 1914, "Aušros" svet. 3149 So. Halsted st., 7:30 val. vakare.

Dramatiško Ratelio nariai malonėkite atsilankyti.

Dram. Rat. Sekr.

KUR BUTU ŠIADIEN ŽMONIA JEIGU NEBUTU SPAUDOS?

Mūsų nauja \$4000.00 raldžių rinkimo (Linotype) mašina.

SPAUDOS DARBAI

Nevienodai ir nelygiai atliekami, lygiai taip jau kaip ir visi kiti darbai. Vieni atlieka juos geriausiai, kiti blogiausiai. Tas priklauso nuo žmonių supratimo dalykų ir technikos.

NAUJIENŲ SPAUSTUVĖJE atliekami visoki spaudos darbai su skoniu, gražiai ir greitai, nes kiekvienas darbininkas dirba vien tikslai specialiai darbą ir tokiu būdu gali darbą kur kas geriausiai atlikti, negu tenai, kur vienas atlieka visus įvairius darbus.

NAUJIENŲ Spaustuvėje atliekami visoki spaudos darbai, dideli ir maži, nes jį geriausiai įrengta ir vedama atsakančių žmonių. Čionai spaudinama senkanti laikraščiai: NAUJIENOS, SAKE, JAUNIMO SAPNAI, įvairios knygos ir visi kiti dideli ir maži apgarsinimai. Turėdamas kokį nebut spaudos darbą, pavesk jį NAUJIENŲ Spaustuvei.

NAUJIENOS 1841 S. HALSTED STREET Phone Canal 1506.

NAUJIENOS visur pirmutines

Kasdien pirmiausia jas gauni
Kasdien naujausias
geras žinias jos paduoda

Nei vienas laikraštis,
nei joks lapelis negali
naujesniu žiniu paduoti
už Naujienas.

